

Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

DRŽAVNO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

STRUKOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	18

II. Gramatika:

	18

III. Stručni vokabular i civilizacija:

	18

Ukupni broj bodova:

	54

Članovi Državnog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

ZADAR

26. – 28. ožujka 2018.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara. Prijevod naslova ne donosi bodove.

De herbis colligendis

Omnibus est manifestum doctrinam de medicamentis necessariam esse. Si quis¹ medicamenta praeparaturus est, herbas² colligere oportet; sed fortitudo medicamentorum, quae occulta est in iis, attinet³ primum ad locum ubi crescant; secundum, ad tempestatem. Nam apud eas herbas, quae colliguntur in locis montosis, frigidis et aris, facultates eorum⁴ fortiores sunt. Item tempore sicco colligendae sunt, ut maxime nos adiuuvare possint.

KOMENTAR:

¹ **quis** = **aliquis**

² **herba** prevedi *biljka*

³ **attinere ad** odnositi se na nešto, ticati se nečega

⁴ **eorum** (sc. **medicamentorum**)

II. GRAMATIKA

1. Promijeni broj svim promjenjivim riječima u sintagmi.

a) **tempus siccum** _____

b) **in iis rebus** _____

c) **fortitudo eorum** _____

	maks. 3

2. Dopuni niz:

a) **secundum**, _____, **quartum**

b) **semel**, _____, **ter**

	maks. 2

3. Navedi komparativ i superlativ pridjeva **necessarius**, 3

komp. _____, sup. _____

	maks. 2

4. Glagolske oblike prebaci u perfekt ne mijenjajući broj, lice, stanje ili način

a) **vult** _____

b) **possint** _____

c) **colliguntur** _____

	maks. 3

5. Imperativ u poslovicama zamijeni konjunktivom.

a) **Medice**, _____ **te ipsum!** (cura) b) **Experto** _____ **!** (credite)

	maks. 2

6. Poveži oblik glagola i njegov prijevod tako da upišeš broj uz prijevod.

1. **crescebant**

2. **crescant** rasti će ()

3. **crescunt** rastući ()

4. **crescent** neka rastu ()

5. **crescite** rasli su ()

6. **crescentes**

	maks. 4

7. Rečenicu prebaci u neupravni govor koristeći konstrukciju s infinitivom.

Medicus: „Haec herba salutaris est.“

Medicus dicit _____

	maks. 2

	maks. 18

III. STRUČNI VOKABULAR I CIVILIZACIJA

1. Navedi primjere prefiksne i sufiksne tvorbe imenica u medicinskoj terminologiji i napiši njihovo značenje

PREFIKS / SUFIKS	IMENICA	ZNAČENJE
pro-		
anti-		
-ia		
-oma		

	maks. 4

2. Poveži hrvatske i latinske nazive za upale.

1. upala mjehura		
2. upala dušnika	enteritis	()
3. upala krajnika	urethritis	()
4. upala mokraćne cijevi	bronchitis	()
5. upala crijeva	tonsilitis	()
6. upala ždrijela		

	maks. 4

3. Nabroji dijelove nosa. Dovrši niz.

radix nasi, _____ **nasi,** _____ **nasi,** _____ **nasi**

	maks. 3

4. Napiši na latinskom jeziku stručne termine.

a) mišić onemogućivač	_____
b) vrh korijena zuba	_____
c) prvi, bliži članak	_____
d) korijen peršina	_____
e) kroz usta	_____

	maks. 5

5. Prve ljekarne u Hrvatskoj otvorene su u gradovima _____ i _____.

	maks. 2

	maks. 18

RJEŠENJA**I. PRIJEVOD**

Omnibus est manifestum	Svima je jasno (očito)	1
doctrinam de medicamentis	da (je) nauk / znanje o lijekovima	1
necessariam esse.	je važan / važno.	1
Si quis medicamenta	Ako tko (netko) lijekove	1
praeparaturus est,	kani /namjerava / hoće / pripravlja,	1
herbas colligere oportet;	treba skupiti biljke;	1
fortitudo autem medicamentorum,	međutim (a, no, pak,) snaga lijekova	1
quae occulta est in iis,	koja je skrivena u njima,	1
attinet primum ad locum	tiče se prvo mjesta / odnosi se prvo na mjesto	1
ubi crescant;	gdje rastu;	1
secundum, ad tempestatem.	drugo, vremena / na vrijeme.	1
Nam apud eas herbas,	Naime kod onih biljaka,	1
quae colliguntur	koje se beru	1
in locis montuosis, frigidis et aridis	na brdovitim, hladnim i suhim mjestima	1
facultates eorum fortiores sunt.	njihove sposobnosti su snažnije.	1
Item tempore sicco	Isto tako kad je vrijeme suho (u suho vrijeme)	1
colligendae sunt	treba (ih) skupljati	1
ut maxime nos adiuvare possint.	da nam mogu (da bi mogle) najviše pomoći.	1

Prijevod: 18

II. GRAMATIKA

1. a) tempora sicca, b) in ea re, c) fortitudines eius	3
2. a) tertium, b) bis	2
3. magis necessarius, 3 i maxime necessarius, 3	2
4. a) voluit, b) potuerint, c) collecti,ae, a sunt	3
5. a) cures, b) credatis	2
6. rasti će (4), rastući (6), neka rastu (2), rasli su (1)	4
7. hanc herbam (1) salutarem esse. (1)	2

Gramatika: 18

III. STRUČNI VOKABULAR I CIVILIZACIJA

1. prostata, - ae f.- predstojna žlijezda	
antidotum, - i n., antitoxinum, - i n. - protuotrov; antithenar, - aris m. - antitenar	
pneumonia, - ae f. - upala pluća; ophthalmia, - ae f. upala očne jabučice	
carcinoma, - atis n. rak, karcinom; sarcoma, - atis n. maligna upala vezivnog tkiva	4
2. enteritis (5), urethritis (4), bronchitis (2), tonsilitis (3)	4
3. dorsum nasi, apex nasi, alae nasi	3
4. musculus depressor, apex radices dentis, phalanx proximalis, radix petroselini, per os	5
5. Trogiru i Dubrovniku	2

Stručni vokabular i civilizacija: 18

Ukupno: 54